

VIENTIPROSESSIOPAS

Tarjouspyynnöstä tavarantoimitukseen

16.10.2013

Sisällysluettelo

TARJOUSPYYNNÖSTÄ TAVARATOIMITUKSEEN	3
1. TARJOUKSEN VALMISTELU	3
1.1 Viennin rajoitukset	3
1.2 Tuontimaan määräykset	3
1.3 Tuontiverotus kohdemaassa	3
2. TARJOUS	4
2.1 Tarjouksen sisältö	4
2.2 Tarjouksen seuranta	4
3. TOIMITUKSEN VALMISTELU	5
4. TOIMITUS	5
4.1 Pakkausluettelo	5
4.2 Alkuperän todistaminen	5
4.3 Paneurooppalainen kumulaatio	6
4.4 Euro-Välimeri-kumulaatio	6
4.5 Paneurooppa-Välimeri-kumulaatioalue; yleissopimus	7
4.6 Alkuperätodistus	7
4.7 Vientiselvitys	7
4.8 Vakuuttaminen	7
5. TOIMITUKSEN JÄLKEINEN VAIHE	7
6. JÄLKIHOITO	8
LIITE 1. EY:n etuuskohtelusopimukset: viennissä tarvittavat alkuperäselvitykset	9
LIITE 2. Incoterms 2010	11
LIITE 3. Kauppalaskun tietosisältö	14

TARJOUSPYYNNÖSTÄ TAVARATOIMITUKSEEN

Myyjä voi tehdä tarjouksen oma-aloitteisesti tai ostajan *tarjouspyyntöön* perustuen. Tarjous on myyjän ilmoitus siitä, millä hinnalla ja muilla ehdoilla hän on valmis myymään tuotettaan.

Tarjouksen tulee osoittaa myyjän tarjoaman tuotteen kilpailukyky. Tarjous on kilpailu- ja markkinointikeino, joka tulee tehdä asiantuntevasti ja virheettömästi. Tarjouspyyntöön on aina vastattava!

1. TARJOUKSEN VALMISTELU

Tarjouksen tekeminen alkaa tarjouksen valmistelulla, jossa pyritään selvittämään kaikki tarjouksen laatimisen ja mahdollisen tavaran toimittamisen edellytykset.

1.1 Viennin rajoitukset

Vientimaassa saattaa olla rajoituksia tai kieltoja, jotka estävät tietyn tuotteen viennin ulkomaille. Toisaalta määrättyjen tuotteiden viennissä voidaan vaatia erikoislupia, lisenssejä jne. Vientirajoituksia tai laatuvaatimuksia on EU:ssa mm:

- kulttuuriesineillä
- uhanalaisilla eläimillä
- huumausaineilla
- radioaktiivisilla aineilla
- otsonikerrosta heikentävillä aineilla
- hi-tech tuotteilla
- puolustustarvikkeilla ja kaksikäyttötuotteilla.

Mikäli erikoislupia tai lisenssejä joudutaan hankkimaan, on otettava huomioon niiden hankkimiseen kuluva aika.

1.2 Tuontimaan määräykset

Viennin kohdemaan (tuontimaan) mahdollisista tuontirajoituksista ja tuotekohtaisista määräyksistä tulisi ottaa mahdollisuuksien mukaan selkoa. Erityisesti kuluttajan ja ympäristön suojeluun liittyvät seikat ovat korostuneet viime vuosina.

Teknisen tuotteen osalta on syytä selvittää, että se täyttää ko. vaatimusten osalta määrämaan vaatimukset. Standardeihin liittyviä määräyksiä on yhtenäistetty mm. Euroopan unioniin kuuluvissa maissa. Myös tarvittavien asiakirjojen vaatimukset vaihtelevat maasta riippuen. Asiakirjoja joudutaan mahdollisesti vahvistuttamaan paikallisessa kauppakamarissa ja laillistuttamaan kyseisen maan konsulaatissa.

1.3 Tuontiverotus kohdemaassa

Pääsääntöisesti kaupan osapuolet maksavat oman maansa verot. Kuitenkin kauppasopimuksessa saatetaan toimitusehdoksi sopia sellainen ehto, joka velvoittaa myyjän maksamaan myös joitakin kohdemaan veroja. Tällaisia voivat olla tulli, arvonlisävero, valmisteverot jne.

Monilla mailla on vapaakauppasopimuksia erityisesti niiden valtioiden kanssa, joiden kanssa niillä on runsaasti kauppavaihtoa. Vapaakauppasopimusten eräänä tärkeänä tehtävänä on myöntää tullittomuus sopimusmaiden alkuperä tuotteille. Usein tämä tullittomuus on rajattu koskemaan ns. teollisuustuotteita; HS-tullinimikeryhmät 25-97. (Elintarvikkeiden ja varsinaisten maataloustuotteiden kaupasta sovitaan yleensä erikseen).

EU:lla on kauppaan liittyviä etuusjärjestelyjä kymmenien eri maiden kanssa. (Liite 1.) Sopimukset voidaan luonteensa mukaisesti jakaa seuraavasti:

- vapaakauppasopimukset
- assosiaatiosopimukset
- tulliliittosopimukset
- yhteistyösopimukset
- GSP –järjestelmä

2. TARJOUS

Tarjous voidaan nähdä myös yrityksen kilpailu- ja markkinointikeinona. Tarjousasiakirja on usein ensimmäinen näyttö yrityksen osaamisen tasosta asiakkaalle. Edellisen johdosta on ensiarvoisen tärkeää, että tarjous laaditaan ammattimaisesti niin sisällön kuin ulkoasunkin suhteen. Tarjouspyyntö lähetetään useimmiten monelle yritykselle, ja siksi on tärkeää, että juuri Sinun edustamasi yritys erottuu annetulla tarjouksellaan myönteisesti! Suomen Standardisoimisliitosta SFS voi tilata asiaan liittyvän standardin: SFS 3171 ”Toimiston asiakirjat. Ulkomaankauppa. Lomakkeiden perusrakenne”.

2.1 Tarjouksen sisältö

Tarjouksen on sisällöltään oltava niin täydellinen, että ostaja saa sen perusteella kaikki tarvitsemansa tiedot ja pystyy laatimaan tilauksen. Seuraavassa on esitetty keskeisimmät tarjouksessa esiin tuotavat asiat:

- Tuote. Tuotteen laatu, koko, paino, tilavuus, HS-nimike, materiaali, väri yms.
- Tarjottava määrä, jos se on rajallinen.
- Tuotteen hinta yksikköä kohti. Valuutta tarjouspyynnön mukaisesti tai oma valuuttaehdotus. Määrälennukset ja hinnan mahdollisesti edellyttämä minimi-tilausmäärä
- Toimitusaika. Tarjouspyynnön mukainen toimitusaikataulu. (Oma vaihtoehtoinen toimitus). Huom. mahdollisten lupien hankkimiseen kuluva aika!
- Toimituslauseke. Toimitusta koskevat toimituslausekkeet määrittelevät, mitä kustannuseriä tarjottuun hintaan sisältyy. On suositeltavaa käyttää Incoterms 2010 -toimituslausekkeitä.(Liite 2).
- Maksuehto. Maksuaika, -paikka ja -tapa sekä valuutta. On hyvä selvittää markkina-alueen käytäntö, ostajan luotettavuus ja kilpailutilanne.
- Pakkaustiedot. Pakkaustapa ja –materiaali. Tuotteen netto- ja bruttopaino, kuutiotilavuus.(Pakkauksen mitat).
- Voimassoloaika ml. tarjouksen voimassaolon päättymispäivä.
- Lisätietoja. Mikäli esim. maksuehtona on remburssi, on hyvä mainita erityisluokista, jotka ostajan otettava huomioon remburssia avattaessa. Näitä voivat olla jälleenlaivauksen salliminen, osalaivauksen salliminen jne. Ostajaa kiinnostava tieto voi olla myös maininta, että kyseessä on vapaakauppasopimuksen mukainen alkuperätuote; tullietu.
- Allekirjoitus. Tarjous on allekirjoitettava!

2.2 Tarjouksen seuranta

Tarjouksen lähettämisen jälkeen tulee viejän pitää yhteyttä asiakkaaseen. Yhteydenoton tarkoituksena on toisaalta varmistaa, että tarjous on tullut perille, ja toisaalta saada tietoa ostajan reaktiosta ja siitä milloin tilaus on odotettavissa.

3. TOIMITUKSEN VALMISTELU

Mikäli tarjous on johtanut tilaukseen, on hyvän kauppataivan mukaista lähettää tilaajalle tilauksen hyväksyntä. Ennen tilauksen hyväksymistä on tärkeää verrata saatua tilausta alkuperäiseen tarjoukseen. Mikäli eroja löytyy on saatu tilaus ymmärrettävä vastatarjoukseksi ja siihen on reagoitava välittömästi: hyväksyttävä tai hylättävä. Pienehköjen erojen osalta on korjattava tiedot tilauksen hyväksyntäkirjeessä, joka on lähetettävä viivytyksettä. Tarjouksen tavoin myös tilaus sitoo tekijäänsä!

Mikäli vienti edellyttää erityislupia, on niiden hankkiminen käynnistettävä välittömästi. Samoin on annettava ohjeet valmistukseen ja mahdollinen huolinta- ja kuljetustoimeksianto.

4. TOIMITUS

Keskeisin toimitukseen liittyvä asiakirja on kauppalasku. Se on vientitapahtumaa ohjaava 'koontilomake', jossa on n. 80% kauppaa ohjaavista tiedoista. Näitä tietoja käyttävät omiin tarpeisiinsa kuljetusliikkeet, tulliviranomaiset, huolitsijat, pankit jne. Kauppalasku tulee laatia ostajamaan kielellä tai jollakin suurista kauppakielistä. Kauppalaskun keskeinen sisältö on liitteessä 3.

Yrityksen kotimaan kaupassa käyttämä laskulomake sopii harvoin vientilaskutukseen ja näin ollen yritys joutuu painattamaan vientilaskutusta varten omat lomakkeet. Vientilasku tulee painattaa noudattaen kansainvälisesti sovittua standardiasettelua: ns. UN LAYOUT KEY'tä, jossa tarvittaville tiedoille on varattu omat paikkansa ja kenttensä. Vientikauppalasku on yrityksen 'käyntikortti' ja siksi sen suunnitteluun ja sisältöön tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Monelle kauppalaskun sisältämän tiedon esittämiselle on olemassa kansainvälisesti hyväksytty suositus. Kaikki nämä suositukset ovat syntyneet käytännön osoittamasta tarpeesta. Siksi yritysten tulisi omaksua niiden käyttö alusta alkaen.

4.1 Pakkausluettelo

Pakkausluettelo on kollokohtainen erittely lähetyksen käsittämistä tavaroista. Jos luettelo on lyhyt, se voidaan kirjoittaa laskuun (UN LAY-OUT KEY'n kenttään 19: free disposal) ja muutoin erilliselle pakkausluettelo-lomakkeelle, joka on luonnollisesti myös suunniteltu UN LAYOUT KEY'n mukaisesti.

4.2 Alkuperän todistaminen

Tuontimaan viranomaiset vaativat, että tuotteen alkuperä ilmoitetaan kauppalaskussa. Tämän tiedon viranomaiset tarvitsevat määrittäessään tuotteen tuontikohtelua. Lisäksi se tarvitaan ulkomaankaupan tilastointia varten. Mikäli alkuperämaata ei ilmoiteta, peritään yleensä korkein mahdollinen tulli.

Vapaakauppasopimusten mukaisen tullittomuuden tai alennetun tullin edellytyksenä on, että tuotteelle annetaan lähtömaassa alkuperäselvitys. Kyseinen vapaakauppasopimus määrittelee sen tavan ja muodon, jolla alkuperäselvitys annetaan. Useimmissa EU:n solmimissa sopimuksissa se annetaan kauppalaskussa määrämuotoisella lausekkeella, jonka alkuperäselvityksen antaja (viejä) vahvistaa allekirjoituksellaan. Kaikki viejät voivat antaa kauppalaskuilmoituksen, kun laskuun sisältyvien alkuperätuotteiden arvo ei ylitä tiettyä summaa (arvorajat ilmenevät liitteessä 1). Tullilta valtuutetun viejän aseman saaneet viejät voivat antaa kauppalaskuilmoituksen tavaralähetyksen arvosta riippumatta. EUR.1 -tavaratodistuksen käyttö tulee kyseeseen ei-valtuutettujen viejien kohdalla silloin, kun ko. summa ylittyy. EUR.1 -tavaratodistuksen vahvistaa aina tulliviranomainen. (Myös siinä tapauksessa, jos valtuutettu viejä haluaa jostain syystä käyttää sitä).

4.3 Paneurooppalainen kumulaatio

Euroopan yhteisön ja sen keskeisten sopimusmaiden sopimusten alkuperäsäännöt ovat olleet hyvin samankaltaiset. Säännöt eivät kuitenkaan ole aina sallineet sopimusmaiden alkuperä tuotteiden käyttöä 'ristikkäin' kaikkien eurooppalaisten sopimusvaltioiden ja EU:n välillä alkuperä asemaa vaarantamatta.

Euroopan yhteisön sopimuksissa eurooppalaisten maiden kanssa on 1997 aikana otettu käyttöön uudet alkuperäsäännöt ja paneurooppalainen kumulaatio. Sopimukset koskevat seuraavia maita:

- EU-maat
- Efta maat: Norja, Islanti, Liechtenstein, Sveitsi
- Turkki

Keskeisimmät muutokset aiempiin sääntöihin verrattuna ovat seuraavat:

- kumulaatiota voidaan soveltaa kaikkien järjestelmään kuuluvien maiden kesken, ns. paneurooppalainen kumulaatio
- tullinpalautuskielto tulee voimaan
- alkuperäselvitysmenettely yksinkertaistuu mm. kauppalaskuilmoituksen käyttöönoton myötä
- sääntöjen esitystapa selkiintyy

Alkuperäsääntöihin sisältyvät käsitteet kahdenvälinen ja diagonaalinen kumulaatio. Ensin mainittu tarkoittaa sitä, että esim. yhteisön alkuperä aineksia pidetään sopimusvaltion alkuperä aineksina, jos ne sisältyvät siellä valmistettuun tuotteeseen. Ainesten ei tarvitse olla riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä. Kuitenkin riittämättömän valmistuksen tai käsittelyn ehdot tulee ylittyä. Samoin edellytyksin myös sopimusvaltion alkuperä aineksia pidetään yhteisön alku-perä aineksina.

Diagonaalinen kumulaatio tarkoittaa puolestaan sitä, että kaikkien muidenkin sopijavaltioiden alkuperä ainekset katsotaan yhteisön alkuperä aineksiksi jossakin sopijavaltiossa, kun yllämainitut ehdot täyttyvät. Lisäksi edellytetään, että kumulaation kautta syntyneessä alkuperä tuotteessa arvonlisäys (= tuotteen vapaasti tehtaalla - hinta vähennettynä sellaisten käytettyjen ainesten tullausarvolla, jotka eivät ole sen maan alkuperä tuotteita, jossa nämä tuotteet on valmistettu) ylittää minkä tahansa sopijavaltion alkuperä aineksen arvon.

Edellytyksenä kumulaation soveltamiselle on, että tavarat liikkuvat maasta toiseen alkuperä selvityksin. Tämä on tarpeellista, jotta alkuperä perusteeseen voidaan vedota kumulaatiota sovellettaessa ja siinä tapauksessa, että tuote jälleenviedään sellaisenaan. Yhteisö maiden yritysten välillä tuotteen alkuperä asema osoitetaan Hankkijan ilmoituksella.

4.4 Euro-Välimeri-kumulaatio

Yllämainittua kumulaatiota sovelletaan aiemmin (4.3) mainittujen valtioiden ja seuraavien Välimeren alueen maiden kanssa: Marokko, Algeria, Tunisia, Egypti, Jordania, Israel, Palestiina, Libanon ja Syyria sekä erillisenä lisäksi Färsaaret.

Kumulaation soveltamisen peruseriaatteet ovat samankaltaiset paneurooppalaisen kumulaation kanssa. Edellytyksenä kumulaation soveltamiselle on, että mukana olevat maat ovat ottaneet käyttöön sisällöltään yhdenmukaiset alkuperäsäännöt. Kumulaation soveltamisen vaatimusten asteittaisesta täyttymisestä ilmoitetaan EU:n virallisen lehden C-sarjassa (uusin taulukko [EUVL C 110, 17.4.2013](#)) ja kussakin sopimusmaassa maan oman menettelyn mukaisesti.

Kumulaation soveltaminen osoitetaan EUR-MED -tavaratodistuksella. Kohtaan 7. tehdään merkintä "Cumulation applied with ..). Vastaavasti perinteisen kauppalaskuilmoituksen rinnalla on EUR-MED -kauppalaskuilmoitus. Ilmoitukseen vastaava merkintä, mikäli kumulaatiota on sovellettu. Hankkijan ilmoituksissa on vastaava merkintä käytäntö.

4.5 Paneurooppa-Välimeri-kumulaatioalue; yleissopimus

Paneurooppa-Välimeri-alkuperäsääntöjä koskeva alueellinen yleissopimus on julkaistu EU:n virallisessa lehdessä ([EUVL L 54, 26.2.2013](#)). Alueellisella yleissopimuksella on tarkoitus korvata edellä mainittujen sopimusten sisältämät yksittäiset alkuperäsääntöpöytäkirjat. Sopimusmaat siirtyvät asteittain soveltamaan yleissopimuksen alkuperäsääntöjä. Yleissopimukseen siirryttäessä myös Länsi-Balkanin maat siirtyvät yhteiseen kumulaatioalueeseen EU:n, Turkin, Välimeren maiden ja Färsaarten kanssa. Yleissopimuksen säännöt vastaavat niin paljon kuin mahdollista Paneurooppa-Välimeri-sopimusten alkuperäsääntöjä.

Yleissopimuksen soveltaminen alkaa asteittain. EU ei toistaiseksi sovelle yleissopimusta missään vapaakauppasopimuksessaan eli Paneurooppa-Välimeri-kumulaatioalueen yksittäisten vapaakauppasopimusten alkuperäsääntöpöytäkirjojen soveltaminen jatkuu EU:ssa ennallaan, kunnes EU:n komissio ilmoittaa siirtymisestä yleissopimuksen alkuperäsääntöjen soveltamiseen.

4.6 Alkuperätodistus

Vietäessä sellaisiin maihin, joiden kanssa EU:lla ei ole vapaakauppa- tms. sopimusta, saatetaan tuonnin yhteydessä vaatia esitettäväksi kauppakamarin myöntämä alkuperätodistus (Certificate of Origin). Mainitulla todistuksella ei saada tullietuutta, vaan ns. yleisen tullin soveltaminen. Todistuksen antamiseen liittyvät alkuperäsäännöt ovat väljemmät kuin vapaakauppasopimuksiin liittyvien.

4.7 Vientiselvitys

Vientiselvityksellä tarkoitetaan niitä viranomaismenettelyjä, joilla tavara ilmoitetaan Tullille EU:n ulkopuolelle vietäväksi. Vienti-ilmoitukset tulee antaa Tullille ainoastaan sähköisessä muodossa. SAD-lomakkeisiin ja muihin vastaaviin paperidokumentteihin turvaututaan ainoastaan varamenettelynä teknisten ongelmien aikana.

Vienti-ilmoituksesta voi tulostaa Tullista lähetyn luovutus päätöksen ja viennin saateasiakirjan (EAD). Viennin saateasiakirja on esitettävä Tullille EU:sta poistuttaessa. Todisteeksi tapahtuneesta viennistä Tulli lähettää viejälle poistumisvahvistetun luovutus päätöksen. Tavaroiden vienti ulkomaille on poikkeuksetta arvonlisäverovapaata.

4.8 Vakuuttaminen

Yleisesti voidaan todeta, että tavarat tulisi aina vakuuttaa kuljetuksen ajaksi. Kauppasopimuksessa tulee määritellä kumman kaupan osapuolen, myyjän vai ostajan, velvollisuus on huolehtia vakuutuksen ottamisesta. (Incoterms 2010 -toimituslausekkeet määrittelevät vakuuttamisesta vastuussa olevan osapuolen).

5. TOIMITUKSEN JÄLKEINEN VAIHE

Kun tavarat on toimitettu ja tarvittavat asiakirjat: kauppalasku, pakkausluettelo, kuljetusasiakirja, vakuutuskirja jne. saatu käsiin, tulee mahdolliset vahvistukset ja laillistukset hoitaa viipymättä, jotta sovitut asiakirjat voidaan toimittaa ostajalle. Asiakirjat toimitetaan ostajalle maksuehdoista yms. riippuen, joko pankin välityksellä, kuriiripostilla, lentopostitse tai lähetyksen mukana.

On otettava huomioon, että nykyisillä nopeilla kuljetusvälineillä tavarat ovat usein määräpaikassa ennen asiakirjoja! Nyrkkisääntö on: kun tavarat liike pysähtyy, syntyy kustannuksia aina jossakin muodossa. Tavarat joudutaan mahdollisesti purkamaan kulkuneuvosta, varastoimaan jne. On huolehdittava siitä, ettei tavaratoimituksen pysähdysten syynä ole tarvittavien asiakirjojen puute. Omalta osaltaan asiakirjojen nopeampaan liikkuvuuteen on pyrittävä siirtämällä asiakirjoja elektronisessa sanomamuodossa (EDI).

Yrityksen tulee seurata tarkasti syntyviä kuluja koko toimituksen osalta. Kaikki ennalta arvaamattomien kulujen syyt tulee selvittää. Samoin tulee kontrolloida, että maksusuoritukset tulevat sovituilla tavalla, sovituissa valuutassa ja ajallaan.

6. JÄLKIHOITO

Kun toimitus on loppuunsaatettu on hyvä selvittää ostajan tyytyväisyys ja erityisesti mahdollinen tyytymättömyys sekä sen syyt. Vain ottamalla huomioon ja korjaamalla tyytymättömyyteen johtaneita syitä, voidaan yrityksen toimintaa kehittää niin, että kilpailukyky säilyy ja paranee myös pitkällä tähtäimellä.

LIITE 1.
EY:n etuuskohtelusopimukset: viennissä tarvittavat alkuperäselvitykset

Sopimusmaa	Sopimus	EUR.1 tai EUR-MED	EUR.1 tms.	Kauppalaskuilmoitus tai EUR-MED-kauppalaskuilmoitus		EUR.2-lomake	Alkuperä-tuotteiden arvo lähetyksessä (EUR)	Voi-massa-oloaika (kk)
		Tullin vahvistama	Valtuu-tetun viejän vahvis-tama	Ilman arvo-rajaa: valtuutetut viejät	Arvo-rajalla: kaikki viejät	Vain posti-lähetyk-sille		
EFTA								
- Islanti	ETA	EUR.1 (tai EUR-MED)	-	x (tai EUR-MED)	x	-	6.000	4
- Liechtenstein	ETA	EUR.1 (tai EUR-MED)	-	x (tai EUR-MED)	x	-	6.000	4
- Norja	ETA	EUR.1 (tai EUR-MED)	-	x (tai EUR-MED)	x	-	6.000	4
- Sveitsi	Vapaakauppasopimus	EUR.1 (tai EUR-MED)	-	x (tai EUR-MED)	x	-	6.000	4
Albania	Assosiaatiosopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	4
Andorra	Tulliliittosopimus	-	-	-	-	-	-	-
Andorra	Vapaakauppasopimus, maataloustuotteet	EUR.1	-	x	x	-	6.000	4
Ceuta ja Melilla	Vapaakauppasopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	4
Färsaaret	Vapaakauppasopimus	EUR.1 (tai EUR-MED)	-	x (tai EUR-MED)	x	-	6.000	4
Israel	Assosiaatiosopimus eli Euro-Välimeri-sopimus	EUR.1 (tai EUR-MED)	-	x (tai EUR-MED)	x	-	6.000	4
Palestiina	Assosiaatiosopimus eli Euro-Välimeri-sopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	4
Turkki	Tulliliittosopimus	A.TR.	x	-	-	-	-	4
Turkki	EHTY-tuotteet, tietyt maataloustuotteet	EUR.1 (tai EUR-MED)	-	x (tai EUR-MED)	x	-	6.000	4
Bosnia ja Hertsegovina	Assosiaatiosopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	4
Makedonia	Assosiaatiosopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	4
Montenegro	Assosiaatiosopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	4
Serbia	Assosiaatiosopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	4
MASHREK								
- Egypti	Assosiaatiosopimus eli Euro-Välimeri-sopimus	EUR.1 (tai EUR-MED)	-	x (tai EUR-MED)	x	-	6.000	4
- Jordania	Assosiaatiosopimus eli Euro-Välimeri-sopimus	EUR.1 (tai EUR-MED)	-	x (tai EUR-MED)	x	-	6.000	4
- Libanon	Assosiaatiosopimus eli Euro-Välimeri-sopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	4
- Syyria*)	Yhteistyösopimus	EUR.1	-	-	-	x	2.590	5
MAGHREB								
- Algeria	Assosiaatiosopimus eli Euro-Välimeri-sopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	4
- Marokko	Assosiaatiosopimus eli Euro-Välimeri-sopimus	EUR.1 (tai EUR-MED)	-	x (tai EUR-MED)	x	-	6.000	4
- Tunisia	Assosiaatiosopimus eli Euro-Välimeri-sopimus	EUR.1 (tai EUR-MED)	-	x (tai EUR-MED)	x	-	6.000	4
Chile	Assosiaatiosopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	10
Etelä-Afrikan tasavalta	Vapaakauppasopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	4

Sopimusmaa	Sopimus	EUR.1 tai EUR-MED	EUR.1 tms.	Kauppalasku ilmoitus tai EUR-MED- kauppalasku ilmoitus		EUR.2- lomake	Alkuperä- tuotteiden arvo lähetyk- sessä (EUR)	Voi- massa- oloaika (kk)
		Tullin vahvistama	Valtuu- tetun viejän vahvis- tama	Ilman arvo- rajaa: valtuutetut viejät	Arvo- rajalla: kaikki viejät	Vain postilä- hetyk- sille		
Etelä-Korea	Vapaakauppasopimus	-	-	x	x	-	6.000	12
Meksiko	Vapaakauppasopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	10
Papua-Uusi- Guinea	Kumppanuussopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	10
Kolumbia	Kauppasopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	12
Peru	Kauppasopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	12
Keski- Amerikka	Assosiaatiosopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	12
CARIFORUM- valtiot	Kumppanuussopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	10
ESA-valtiot (itäisen ja eteläisen Afrikan valtiot)	Kumppanuussopimus	EUR.1	-	x	x	-	6.000	10
AKT, engl. ACP**)	Kumppanuussopimus	EUR.1	-	-	-	-	-	10
MMA, engl. OCT***)	Assosiaatiopäätös	EUR.1	-	-	-	-	-	10
GSP-maat*)	EY:n GSP-järjestelmä	EUR.1	-	x	x	-	6.000	10
<p>*) Vietäessä EU-materiaalia jalostettavaksi. **) EUR.1 tai hankkijan ilmoitus kumulaatiota sovellettaessa. Koskee vain niitä valtioita, jotka ovat markkinoillepääsyaasetuksen alaisia. Muihin AKT-valtioihin sovelletaan GSP-järjestelmää. ***) EUR.1 tai hankkijan ilmoitus kumulaatiota sovellettaessa.</p>								

LIITE 2. Incoterms 2010

- HUOM! Täydellinen Incoterms 2010 -kokoelma on tilattavissa kauppakamareista ja ICC Palvelu Oy:stä puh. (09) 4242 6200.
- **International Chamber of Commerce – Kansainvälinen kauppakamari**
Alkuperäinen Incoterms 2010 on ICC julkaisu nro 715E-FIN, jonka osalta oikeudenhaltijat ovat pidättäneet kaikki oikeudet.
- Lisätietoja: ICC Suomen osasto, www.icc.fi, puh. (09) 4242 6239

KAIKKI KULJETUSMUODOT

EXW - EX WORKS (... nimetty toimituspaikka)

Tämä lauseke sopii kaikille kuljetusmuodoille, myös yhdistetyille kuljetuksille. Sitä voidaan käyttää myös kotimaan kaupassa, kun taas kansainväliseen kauppaan sopivampi vastaava lauseke on useimmiten FCA.

Lausekkeen "Ex Works", mukaan myyjä toimittaa tavaran ostajalle silloin, kun hän asettaa sen ostajan käytettäväksi tiloissaan tai muussa nimetyssä paikassa, esim. tuotantolaitoksessa tai varastossa. Myyjän ei tarvitse lastata tavaraa sitä noutavaan ajoneuvoon eikä huolehtia mahdollisesta sovellettavasta vientiselvityksestä.

FCA - FREE CARRIER

Vapaasti rahdinkuljettajalla (. . . nimetty toimituspaikka)

Lauseke "vapaasti rahdinkuljettajalla" tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran luovuttamalla sen ostajan nimeämälle rahdinkuljettajalle tai muulle henkilölle myyjän tiloissa tai muussa nimetyssä paikassa. Osapuolten tulisi täsmentää toimituskohta mahdollisimman selvästi, sillä riski siirtyy ostajalle siinä kohdassa.

CPT - CARRIAGE PAID TO

Kuljetus maksettuna (. . . nimetty määräpaikka)

Tämä lauseke sopii kaikille kuljetusmuodoille, myös yhdistetyille kuljetuksille.

Lauseke "kuljetus maksettuna" tarkoittaa, että myyjä luovuttaa tavaran nimeämälleen rahdinkuljettajalle tai muulle henkilölle sovitussa paikassa (jos osapuolet ovat siitä sopineet). Myyjä solmii kuljetussopimuksen ja maksaa rahdin tavaran kuljettamisesta nimettyyn määräpaikkaan.

CIP - CARRIAGE AND INSURANCE PAID TO

Kuljetus ja vakuutus maksettuina (. . . nimetty määräpaikka)

Tämä lauseke sopii kaikille kuljetusmuodoille, myös yhdistetyille kuljetuksille.

Lauseke "kuljetus ja vakuutus maksettuina" tarkoittaa, että myyjä luovuttaa tavaran nimeämälleen rahdinkuljettajalle tai muulle henkilölle sovitussa paikassa (jos osapuolet ovat siitä sopineet). Myyjä solmii kuljetussopimuksen ja maksaa rahdin tavaran kuljettamisesta nimettyyn määräpaikkaan.

DAT - DELIVERED AT TERMINAL/TOIMITETTUNA TERMINAALISSA

DAT (nimetty määräpaikka)

Tämä lauseke sopii kaikille kuljetusmuodoille, myös yhdistetyille kuljetuksille.

Lauseke ”toimitettuna terminaalissa” tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran ostajalle asettamalla sen ostajan käytettäväksi kuljetusvälineestä purettuna nimetyssä terminaalissa nimetyssä määräpaikassa tai määräsatamassa. ”Terminaali” voi olla avoin tai katettu paikka, kuten laiturit, varasto, konttipiha tai tie-, rautatie- tai konttiterminaali. Myyjä vastaa kaikista riskeistä kuljetuksen aikana siihen asti, kunnes tavara on purettu terminaaliin nimetyllä määräpaikalla.

DAP - DELIVERED AT PLACE/TOIMITETTUNA MÄÄRÄPAIKALLE

DAP (nimetty määräpaikka)

Tämä lauseke sopii kaikille kuljetusmuodoille, myös yhdistetyille kuljetuksille.

Lauseke ”toimitettuna määräpaikalle” tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran ostajalle asettamalla sen hänen käytettäväkseen nimetyllä määräpaikalla saapuneesta kuljetusvälineestä purettavaksi. Myyjä vastaa kaikista kuljetuksen aikaisista riskeistä viedessään tavaran nimettyyn määräpaikkaan.

DDP - DELIVERED DUTY PAID

Toimitettuna tullattuna (. . . nimetty määräpaikka)

Tämä lauseke sopii kaikille kuljetusmuodoille, myös yhdistetyille kuljetuksille

Lauseke ”toimitettuna perille” tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran ostajalle asettamalla sen hänen käytettäväkseen nimetyllä määräpaikalla purettavaksi saapuneesta kuljetusvälineestä. Myyjä vastaa kaikista kustannuksista ja riskeistä tavaran tuomiseksi määräpaikkaan. Hän on velvollinen vieni- ja tuontiselvittämään tavaran, maksamaan vieni- ja tuontitullin ja hoitamaan kaikki tullimuodollisuudet.

VESIKULJETUKSET**FAS - FREE ALONGSIDE SHIP** Vapaasti aluksen sivulla (. . . nimetty laivaussatama)

Tätä lauseketta voidaan käyttää vain vesitiekuljetuksissa.

”Vapaasti aluksen sivulla” tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran, kun hän asettaa sen ostajan käytettäväksi tämän nimeämän aluksen vierellä esim. laiturilla tai proomussa, nimetyssä laivaussatamassa. Riski tavaran vaurioitumisesta tai tuhoutumisesta siirtyy, kun tavarat ovat aluksen vierellä ja ostaja vastaa kaikista sen jälkeisistä kustannuksista.

FOB - FREE ON BOARD Vapaasti aluksessa (. . . nimetty laivaussatama)

Tätä lauseketta voidaan käyttää vain vesitiekuljetuksissa.

”Vapaasti aluksessa” tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran ostajan nimeämään alukseen nimetyssä laivaussatamassa tai osoittaa tavaran olevan jo siten toimitetun. Riski tavaran vaurioitumisesta tai tuhoutumisesta siirtyy silloin, kun tavara on aluksessa. Ostaja vastaa kaikista sen jälkeisistä kustannuksista.

CFR - COST AND FREIGHT

Kulut ja rahti maksettuna (. . . nimetty määräsatama)

Tätä lauseketta voidaan käyttää vain vesitiekuljetuksissa.

Lauseke ”kulut ja rahti maksettuna” tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran alukseen tai osoittaa tavaran olevan jo siten toimitetun. Riski tavaran vaurioitumisesta tai tuhoutumisesta siirtyy ostajalle, kun tavara on aluksessa. Myyjän tulee tehdä kuljetussopimus ja maksaa kulut ja rahti tavaran tuomiseksi nimettyyn määräsatamaan.

CIF - COST, INSURANCE AND FREIGHT

Kulut, vakuutus ja rahti maksettuina (. . . nimettyyn määräsatamaan)

Tätä lauseketta voidaan käyttää vain vesitiekuljetuksissa.

Lauseke ”kulut, vakuutus ja rahti maksettuina” tarkoittaa, että myyjä toimittaa tavaran alukseen tai osoittaa tavaran olevan jo siten toimitetun. Riski tavaran vaurioitumisesta tai tuhoutumisesta siirtyy ostajalle, kun tavara on aluksessa. Myyjän tulee tehdä kuljetussopimus ja maksaa kulut ja rahti tavaran tuomiseksi nimettyyn määräsatamaan.

LIITE 3. Kauppalaskun tietosisältö

ULKOKAUPPA (vienti EU:n ulkopuolisiin maihin)

- Myyjän täydellinen nimi, postiosoite, puhelin- ja faksinumero sekä pankkiyhteydet
- Laskun antamispäivä ja juokseva tunniste
- Myyjän viite
- Ostajan viite, tilauksen numero ja päivämäärä
- Ostajan (ja vastaanottajan, ellei ole sama) täydellinen nimi ja osoite
- Tavarán vastaanottajan nimi ja postiosoite
- Tavarán alkuperämaa
- Määrämaa
- Kuljetusta koskevat tiedot, esim. väline, reitti
- Toimituslauseke (Incoterms 2010)
- Toimituspäivä, palvelujen suorituspäivä tai ennakkomaksun maksupäivä
- Toimitustapa
- Maksuehto ja -tapa
- Tavarakollien merkit, numerot, lukumäärä ja laji
- Tarkka tavaramääritelmä
- Tullitariffinimike ko. määrämään noudattaman nimikkeistön mukaan: useimmiten 6-numeroinen HS-nimike. (Huom. ei 8-numeroinen CN-nimike!)
- Tavarán määrä ja luonne sekä palvelujen laajuus ja luonne. Määränä voi ilmoittaa kauppatavan mukaiset yksiköt, brutto- ja nettopaino, ostomaan tullitariffin edellyttämät muut yksiköt
- Tavarán hintatiedot sovituksessa valuutassa, yksikkö- ja kokonaishinnat tavaralajeittain
- Hinnanalennukset ja/tai mahdolliset lisäveloitukset sekä niiden perusteet
- Viejän allekirjoitus, mikäli ostomaan viranomaiset sen vaativat
- Tarvittaessa myyjän ja ostajan käyttämien huolitsijoiden nimet ja osoitteet.

Maakohtaiset erityismääräykset selviävät Finpron toimittamasta Laivauskäsikirjasta ko. maita koskevissa osuuksissa.

SISÄKAUPPA (vienti EU-maihin)

EU:n jäsenmaiden välisessä kaupankäynnissä edellä mainittuja ohjeita noudatetaan soveltuvin osin. Tavarán alkuperämaa ilmoitetaan, jos se on tiedossa. Tiedolla on merkitystä mikäli tavara esim. jälleenviedään ko. kohdemaasta. Tullitariffinimikkeen ilmoittaminen on suositeltavaa: sisäkaupassa 8-numeroinen CN-nimike. Sekä myyjä että ostaja ovat useimmiten velvollisia antamaan Intrastat – tilastoilmoitukset. Tällöin on hyvä, jos ostaja voi poimia tullitariffinimikkeet valmiina myyjän kauppalaskusta Intrastat-ilmoitustaan varten. Asialla on merkitystä myös tilastojen oikeellisuuden kannalta: myyjä on poikkeuksetta selvittänyt valmistamansa tuotteensa tullinimikkeen perusteellisesti. Kauppalaskussa on ilmoitettava lisäksi seuraavat tiedot:

- Myyjän ja ostajan arvonlisäverotunnistenumerot. Suomalainen alv-tunnistenumero muodostetaan lisäämällä Y-tunnuksen alkuun Suomen kaksikirjaiminen maatunnus FI ja jättämällä tunnuksesta väliviiva pois, esim. FI12345678. (Sisäkaupan arvonlisäverotusta on valaistu mm. esimerkein Verohallinnon julkaisussa "[Arvonlisäverotus EU-tavarakaupassa](#)".).
- Myyjän Y-tunnus.
- "VAT 0% (Intra-Community supply)" -merkintä myynnin verottomuudesta

- T2L tai T2LF-merkintä lisätään määrätyissä tapauksissa joko laskuun tai kuljetusasiakirjaan tavaran yhteisöaseman osoittamiseksi. Erillinen T2L tai T2F-asiakirja voidaan myös laatia.